

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної

роботи

Пантелеймонов А.В.

Вересень 2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ГРОШОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація _____

Вид дисципліни за вибором

Факультет Економічний факультет

(назва підрозділу)

20 19 / 20 20 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету

Протокол № 3 від “ 20 ” березня 2019 року

Розробники програми: Загорська Д. М., кандидат економічних наук, доцент

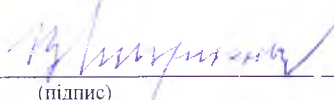

Програму схвалено на засіданні кафедри « Фінанси, банківська справа та страхування »

Протокол № 8 від “ 28 ” лютого 2019 року

Завідувач кафедри Фінансів, банківської справи та страхування

(підпис)

Глущенко В.В.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету
(назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна)

Протокол № 7 від “ 12 ” березня 2019 року

Голова методичної комісії економічного факультету

(підпис)

Євтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “ Грошово-кредитна система зарубіжних країн ” складена відповідно до освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти (назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

Спеціальності (напрямку) 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціалізації _____

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення грошово-кредитних систем розвинених держав та структуру фінансово-кредитних органів та інститутів різних країн.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є розглянути, вивчити й узагальнити досвід зарубіжних країн щодо створення національних грошово-кредитних систем та інтеграції їх до світової фінансової системи, проаналізувати шляхи вирішення проблем підвищення ефективності функціонування грошово-кредитних систем.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є зрозуміти суть та основні етапи еволюції грошово-кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою; ознайомитися з процесами інтеграції у грошово-кредитній сфері; показати сучасний стан грошово-кредитних систем розвинених країн і механізм грошово-кредитного регулювання; охарактеризувати грошово-кредитну політику країн з розвинутою ринковою економікою; простежити закономірності та перспективи розвитку грошово-кредитних систем країн, що розвиваються.

1.3. Кількість кредитів 3 ЄКТС (денна).

1.4. Загальна кількість годин 90 год. (денна).

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором (міжфакультетська дисципліна)	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
4-й	-
Лекції	
год. 26	год. -
Практичні, семінарські заняття	
год. =	год. -
Лабораторні заняття	
год. -	год. -
Самостійна робота	
год. 64	год. -
Індивідуальні завдання	
год. -	год. -

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові предметні) компетентності

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні знання про грошово-кредитні системи та найбільш розвинені країни.

Тема 1. Грошова система.

Зміст: Грошова система. Грошова одиниця. Основні види грошових знаків. Типи грошових систем. Сучасні готівкові гроші. Грошові реформи. Види грошових реформ. Національна грошова одиниця. Види грошових одиниць. Центральний банк. Цілі діяльності Центрального банку.

Тема 2. Кредитна система.

Зміст: Сучасна кредитно-грошова система. Банківська система країни. Рівні банківської системи. Механізм функціонування кредитної системи. Кредитний механізм. Форми кредиту. Комерційні банки. Небанківські кредитно-фінансові інститути.

Тема 3. Валютна система.

Зміст: Валютна система. Види валютних систем. Міжнародні валютні Відносини. Еволюція валютної системи. Паризька валютна система. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. Міжнародні грошові одиниці. Міжнародна валютна ліквідність. Види конвертації валют. Валютні Відносини. Валютний курс. Фактори впливу на валютний курс.

Тема 4. Грошово-кредитна система США.

Зміст: Етапи еволюції грошово-кредитної системи США. Банківська система США. Види грошових одиниць США. Федеральна резервна система. Функції Федеральної резервної системи. Структура ФРС. Важелі впливу на грошово-кредитну політику ФРС. Комерційні банки. Особливості банківської системи в США. Небанківські кредитно-фінансові установи.

Тема 5. Грошово-кредитна система Японії.

Зміст: Грошова система Японії. Сучасний емісійний інститут - Банк Японії. Грошово-кредитна політика Банку Японії. Грошей Японії. Кредитна система Японії. Структура кредитної системи Японії. Державні фінансові інститути Японії. Центральний банк - Банк Японії. Інструменти грошово-кредитної політики Банку Японії. Банківська система Японії. Загальнонаціональні банки (комерційні банки). Різного типу кооперативні кредитні інститути. Особливості діяльності японських банків.

Тема 6. Грошово-кредитна система Німеччини.

Зміст: Етапи еволюції грошово-кредитної системи Німеччини. Етапи еволюції грошової системи Німеччини. Німецький федеральний банк. Завдання Німецького федерального банку. Склад банківської системи Німеччини. Грошово-кредитна система Німеччини. Комерційні банки. Небанківські кредитно-фінансові установи.

Розділ 2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн та Європи .

Тема 7. Грошово-кредитна система Великобританії.

Зміст: Грошова одиниця Великобританії. Етапи розвитку грошової системи Великобританії. Центральний банк Англії. Функції Центрального банку Англії. Грошово-кредитної політики. Структура управління Банку Англії. Головні цілі банку Англії. Банківська система Великобританії. Британські комерційні банки. Спеціалізовані банки Англії. Специфічні фінансові установи Великобританії.

Тема 8. Грошово-кредитна система Франції.

Зміст: Грошова система Франції. Грошової одиниця Франції. Етапи розвитку грошової системи Франції. Банк Франції. Склад Банку Франції. Функції Банку Франції. Кредитно-фінансова система Франції. Ланки кредитної системи Франції. Державні банки. Установи взаємного і кооперативного кредитування. Спеціалізовані установи Франції.

Тема 9. Грошово-кредитна система Австралії.

Зміст: Характеристика грошової системи Австралії. Найменування грошової одиниці. Порядок забезпечення грошових знаків. Механізм грошово-кредитного регулювання. Кредитна система Австралії. Центральний банк Австралії. Комерційні банки Австралії. Небанківські кредитні організації Австралії. Рівні банківської системи Австралії.

Тема 10. Грошово-кредитна система Італії.

Зміст: Грошова система Італії. Грошова одиниця Італії. Особливості грошового обігу Італії. Банківська система Італії. Особливості сучасної банківської системи Італії. Кредитної системи Італії. Центральний банк Італії. Функції Центрального банку Італії. Комерційні банки Італії. Спеціалізовані банки Італії. Фінансові установи Італії.

Тема 11. Грошово-кредитна система Канади.

Зміст: Грошова система Канади. Грошова одиниця Канади. Чекова форма розрахунків. Система безготівкових розрахунків. Фактори впливу на інфляційні процеси в Канаді. Кредитно-грошова політика. Особливості грошового обігу в Канаді. Кредитна система Канади. Центральний банк Канади. Основні функції Банку Канади. Комерційні банки Канади. Спеціалізовані установи Канади.

Тема 12. Грошово-кредитна система ЄС.

Зміст: Грошова система країн Євросоюзу. Етапи розвитку валютної інтеграції і формування грошової системи ЄС. Основні елементи валютної інтеграції. Етапи створення економічного і валютного союзу. Інструменти грошово-кредитного регулювання. Європейська система центральних банків. Склад Європейської системи центральних банків. Основні функції і завдання Ради Керуючих. Склад Ради Керуючих. Цілі створення Європейської системи центральних банків. Завдання Європейської системи центральних банків. Функції Європейської системи центральних банків. Сфера діяльності ЄЦБ. Інструменти грошово-кредитної політики ЄСЦБ. Операції рефінансування ЄСЦБ. Грошова система Європейського союзу. Валюта Європейського союзу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальні знання про грошово-кредитні системи та найбільш розвинені країни.												
Тема 1. Грошова система.	8	2				6						
Тема 2. Кредитна система.	8	2				6						
Тема 3. Валютна система.	7	2				5						
Тема 4. Грошово-кредитна система США.	7	2				5						
Тема 5. Грошово-кредитна система Японії.	7	2				5						
Тема 6. Грошово-кредитна система Німеччини.	7	2				5						
Разом за розділом 1	44	12				32						
Розділ 2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн та Європи.												
Тема 7. Грошово-кредитна система Великобританії.	7	2				5						
Тема 8. Грошово-кредитна система Франції.	7	2				5						
Тема 9. Грошово-кредитна система Австралії.	7	2				5						
Тема 10. Грошово-кредитна система Італії.	7	2				5						
Тема 11. Грошово-кредитна система Канади.	8	2				6						
Тема 12. Грошово-кредитна система ЄС.	10	4				6						
Разом за розділом 2	46	14				32						
Усього годин	90	26				64						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Грошова система.	-
2	<i>Тема 2.</i> Кредитна система.	-
3	<i>Тема 3.</i> Валютна система.	-
4	<i>Тема 4.</i> Грошово-кредитна система США.	-
5	<i>Тема 5.</i> Грошово-кредитна система Японії.	-
6	<i>Тема 6.</i> Грошово-кредитна система Німеччини.	-
7	<i>Тема 7.</i> Грошово-кредитна система Великобританії.	-
8	<i>Тема 8.</i> Грошово-кредитна система Франції.	-
9	<i>Тема 9.</i> Грошово-кредитна система Австралії.	-
10	<i>Тема 10.</i> Грошово-кредитна система Італії.	-
11	<i>Тема 11.</i> Грошово-кредитна система Канади.	-
12	<i>Тема 12.</i> Грошово-кредитна система ЄС.	-
	Разом	-

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	<i>Тема 1.</i> Грошова система.	6	тести
2	<i>Тема 2.</i> Кредитна система.	6	тести
3	<i>Тема 3.</i> Валютна система.	5	тести
4	<i>Тема 4.</i> Грошово-кредитна система США.	5	тести
5	<i>Тема 5.</i> Грошово-кредитна система Японії.	5	тести
6	<i>Тема 6.</i> Грошово-кредитна система Німеччини.	5	тести
7	<i>Тема 7.</i> Грошово-кредитна система Великобританії.	5	тести
8	<i>Тема 8.</i> Грошово-кредитна система Франції.	5	тести
9	<i>Тема 9.</i> Грошово-кредитна система Австралії.	5	тести
10	<i>Тема 10.</i> Грошово-кредитна система Італії.	5	тести
11	<i>Тема 11.</i> Грошово-кредитна система Канади.	6	тести
12	<i>Тема 12.</i> Грошово-кредитна система ЄС.	6	тести
	Разом	64	

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальним завданням для студентів при вивченні навчальної дисципліни «Грошово-кредитна система зарубіжних країн» є можливість підготовки рефератів та докладів для семінарських занять або доповнення лекційного матеріалу.

Тематика рефератів

1. Сучасні тенденції в розвитку грошових систем за кордоном.
2. Сучасні тенденції в розвитку валютних систем за кордоном.
3. Сучасні тенденції в розвитку кредитних систем за кордоном.
4. Сучасні тенденції в розвитку Європейської валютної системи.
5. Грошова система США.
6. Валютна система США.
7. Кредитна система США.
8. Грошова система Японії.
9. Валютна система Японії.
10. Кредитна система Японії.
11. Грошова система Німеччини.
12. Валютна система Німеччини.
13. Кредитна система Німеччини.
14. Грошова система Великобританії.
15. Валютна система Великобританії.
16. Кредитна система Великобританії.
17. Грошова система Франції.
18. Валютна система Франції.
19. Кредитна система Франції.
20. Грошова система Канади.
21. Валютна система Канади.
22. Кредитна система Канади.
23. Грошова система Італії.
24. Валютна система Італії.
25. Кредитна система Італії.
26. Грошова система Австралії.
27. Валютна система Австралії.
28. Кредитна система Австралії.
29. Розвиток грошово-кредитної системи Європейського союзу.
30. Розвиток грошової системи Європейського союзу.

7. Методи контролю та критерії оцінювання

Методами контролю є:

- тестування;
- оцінка усної розгорнутої відповіді на питання;
- виконання комбінованих завдань;
- оцінка фіксованої доповіді по підготовленому реферату;
- підсумковий контроль - письмовий залік.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Підсумкова оцінка за виконання контрольної роботи виставляються за 30 бальною шкалою оцінювання знань.

Теоретичне завдання оцінюється (максимально 10 балів) за наступними критеріями:

Кількість балів	Критерії
10-9	Студент володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує при написанні відповіді. Відповідь повна, ґрунтова, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення основної та додаткової літератури. Студент може встановити причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки, виявляє пізнавально-творчий інтерес до навчального матеріалу.
8-6	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, правильно користується економічними категоріями при відповіді на теоретичне питання, здатен навести основні формули, вирази, категорії з їх вірним поясненням. Може в цілому аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити узагальнення, але відповідь базується суто на лекційному матеріалі без знання додаткового та/або допущені окремі несуттєві помилки при викладанні завдання.
5-3	Студент на рівні запам'ятовування викладає окремі частини навчального матеріалу на поверховому рівні, здатний описати суть окремих економічних категорій, процесів, але не може зробити узагальнення, висновки, встановити причинно-наслідкові зв'язки.
2-0	Студент не надав відповіді на завдання або відповідь подана з концептуальними помилками при її викладанні.

Тестове завдання складається з 10 тестів, кожне з яких максимально оцінюється у 1 бал (максимально 10 бали за виконання тестових завдань).

Неповною відповіддю вважається відповідь на тест, в якому нормативним є більш одного варіанта відповіді та якщо студент навів не всі правильні варіанти відповідей з можливих.

Якщо студент навів всі правильні варіанти відповідей - відповідь вважається правильною (1 бали).

Підсумкова оцінка за виконання контрольної роботи складається з суми 2 завдань: 2 теоретичних питання та 10 тестових завдань, що складає 30 балів загальної суми.

Критерії оцінювання підсумкової письмової дворівневої шкали (залікової роботи)

Письмова (дворівнева шкала) залікова робота складається з трьох теоретичних питань по 10 балів кожне та 10 закритих тестових завдань по 1 балу кожна вірно визначена відповідь на тест (максимальна кількість балів 40).

Теоретичне питання оцінювання кожного (максимально 10 балів) здійснюється за наступними критеріями:

Кількість балів	Критерії
10-9	Студент володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує при написанні відповіді. Відповідь повна, ґрунтова, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення основної та додаткової літератури. Студент може встановити причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки, виявляє пізнавально-творчий інтерес до навчального матеріалу.
8-6	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, правильно користується економічними категоріями при відповіді на теоретичне питання, здатен навести основні формули, вирази, категорії з їх вірним поясненням. Може в цілому аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити узагальнення, але відповідь базується суто на лекційному матеріалі без знання додаткового та/або допущені окремі несуттєві помилки при викладанні завдання.
5-3	Студент на рівні запам'ятовування викладає окремі частини навчального матеріалу на поверховому рівні, здатний описати суть окремих економічних категорій, процесів, але не може зробити узагальнення, висновки, встановити причинно-наслідкові зв'язки.
0-2	Студент не надав відповіді на завдання або відповідь подана з концептуальними помилками при її викладанні.

Тестове завдання складається з 10 тестів, кожне з яких максимальнo оцінюється у 1 бал кожен (максимально 10 балів за виконання тестових задач).

Неповною відповіддю вважається відповідь на тест, в якому нормативним більше одного варіанту відповіді і якщо студент привів не всі правильні варіанти відповідей з можливих.

Якщо студент привів всі правильні варіанти відповідей - відповідь вважається правильною (1 бал).

Підсумкова оцінка за виконання письмової (дворівневої шкали) залікової роботи складається з суми балів за три теоретичні питання по 10 балів кожне та виконання тестового завдання з 10 закритими тестами по 1 балу кожен (максимальна кількість балів за залікову роботу 40 балів).

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового оцінювання для чотирирівневої шкали або для дворівневої шкали (екзамену або залікової роботи)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання													Залік (для дворівневої шкали)		Сума		
Розділ 1						Розділ 2						Контрольна робота, передбачена навчальним планом				Індивідуальне завдання	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	P1	P2	-	60	40	100
2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2	20	20				

T1, T2 ... T12 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали	для дворівневої шкали
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Деньги, кредит, банки/ Под ред. Лаврушина О.И. Финансы и статистика. 2000 г.
2. Деньги . Кредит. Банки: Учебник для вузов/ Е.Ф. Жукова, Л.М.Максимова, А.В.Печникова и др.; Под ред.Е.Ф.Жукова, - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1999,- 622с.
3. Деньги, кредит, банки: Учеб. / Г.И. Кравцовой, Г.С. Кузьменко, Е.И. Кравцов и др.; Под ред. Г.И. Кравцовой. – Минск: ВГЭУ, 2003. – 527 с.
4. Жуков Е.Ф. Общая теория денег и кредита - Учебное пособие.- М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2001.
5. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения. Учебник для вузов/ Л.Н.Красавина и др. - М.: Финансы и статистика,2007. - 608с.
6. Мишкін, Фредерік С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків/ Пер.з англ./-К.: Основи, 1998. -963с.
7. Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений.: Учебник/ С.В.Котелкин и др. -М.: Инфра-М, 2000.-432с.
8. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч.посібник. - К.:КНЕУ, 2001.-195с.
9. Грошово – кредитні системі зарубіжних країн. Підручник / Під ред.. Ю.М. Лисенко, Т.А. Коротка – К.: Зовнішня торгівля, 2005.
10. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навчально- методичний посібник / І.М. Шевчук, З.М. Міндрова, Н.С. Кульчицька. – Львів: Видавництво ЛКА, 2007. – 176 с.

Допоміжна література

1. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Підручник.- К.: Знання, 2001. - 305с.
2. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Курс лекцій. - К.: МАУП, 2001. -232 с.
3. Рисін В.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч.посібник. - Львів: Львів, банк, ін-т НБУ,2001.- 191с.
4. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Уч. Пособие. – М.: Новое издание, 2004.
5. Фридмен М. Количественная теория денег. -М.: Эльф пресс, 1996. — 104 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

<http://theory-of-money.ru>

–

електронная библиотека.